ч. 247. (402) Четвер, 6. листопада 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.

Administration; Reichsstrasse 34.

Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Німецькі війська дійшли на Кримі до Чорного моря

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 5. 11. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

На Кримі дальше переслідування ворога в південному як і східньому напрямку. Не вважаючи на важкі теренові труднощі німецькі війська пробились в одному місці через гори Яйла й осягнули побережжя Чорного моря. Повітряна фльота бомбардувала кримські пристані: Севастопіль, Ялту і Керч, затоплюючи на цих водах два транспортовці загальної містоти 10.000 тон та один стежний корабель. Дальших 5 торговельних кораблів і один малий совітський кружляк поважно ушкоджено поцілами бомб.

Під Петербургом нова спроба ворога, перейти Неву, поведена після сильної гарматньої підготови, заломилася під німецькою обороною серед важких втрат для противника. Яка половина зі 100 човнів потонула, решта завернула до втечі. Нові спроби ворожого вилому на інших фронтах окруження, поведені поєзами, здебільша розбито, заки вони почались.

Сильні загони боевих літаків перевели днем важкі налети на визначне промислове місто Горкій, відоме з продукції авт і літаків. Цільні бомби важкого калібру заподіяли великі шкоди в автомобільній фабриці „Молотов" у доках над Волгою та на залізничому двірці цього міста. Вибухло багато великих пожеж.

При повітряних атаках на Петербург удалося запалити важні військові обекти. Бомбардовано також останньої ночі Москву.

На морі, в околиці островів Фароер затопили боеві літаки вантажний корабель, містоти 5000 тон та поцілили один дальший великий торговельний корабель. Стежні морські одиниці успішно відперли в каналі Ляманш поновлювані атаки британських гончих човнів. В артилерійському двобою затоплено один ворожий гончий човен, два дальші ушкоджено кількома поцілами.

У Суезькому проливі ушкоджено 3. 11. один британський торпедовий човен бомбовим поцілом німецького літака.

Останньої ночі налетіли на західну і північно - західну Німеччину англійські бомбовики, але без ніяких успіхів.

—o—

Оборонні позиції під Тобруком під обстрілом

РИМ. 5. 11. — Головне Командування Італійських Збройних Сил подає:

Продовж учорашнього дня ворожі літаки знову вели короткі налети на деякі полоси південної Сицилії. Зранено при тому 3 особи. Протилетунська оборона зістрілила над морем один ворожий літак. Дальший літак був острілюваний нашим боевим літаком недалеко побережжя і треба вважати його за втрачений.

У північній Африці підчас ворожого налету на околицю Бенгазі впали горіючи 2 ворожі бомбовики, зістрілені нашими ловецькими літаками. Наша артилерія острілювала оборонні позиції Тобруку, які бомбардували також і німецькі боеві літаки.

У східній Африці перед позиціями Кюлькаберу наші батерії поцілили кілька ворожих навантажених військом грузовиків та знищили їх. Ворожі частини потерпіли втрати. На інших відтинках фронту наші відділи заатакували та розпорошили ворожі частини.

Німецький міністер фінансів у Софії

СОФІЯ. — Міністер фінансів Німеччини, граф Шверін фон Кросік, що прибув у понеділок до Софії з офіціяльними відвідинами, відвідав болгарського президента міністрів Попова, міністра закордонних справ Філова та міністра фінансів Божілова. Згадані міністри ревізитували німецького міністра.

Граф Шверін фон Кросік буде мати виклад у болгарській академії наук про питання воєнного фінансування. Болгарська королівська пара прийме міністра Німеччини ц королівському замку.

—o—

Фіни зайняли Патене

БЕРЛІН. — Підчас боевих дій на північчі східнього фронту фінські війська продовжують свій наступ в околицях пралісу і озер на північ і північний-захід від Петроское, дальше на північ. У смілому випаді зайняли вони в останніх днях місцевість Патене на західньому березі озера Єрві, яких 150 км. на північ від Петроское.

Наступ перевели фіни так несподівано, що місцевість попала в руки фінських військ розмірно ненарушена. Уступаючі большевики могли знищити тільки кілька прилюдних будівель.

Зайнята місцевість має як важна комунікаційна вузлова точка особливе стратегічне значіння.

Большевицькі агенти під судом

БУКАРЕШТ. — Военний суд у Кишиневі засудив 14 большевицьких агентів на смерть і 2 дальших на 15 та 10 літ примусових робіт. Підсудні вели свою злочинну роботу у Бесарабії.

—o—

Для остаточного визволення

Теза, що мир творить, війна руйнує — не завсіди буває правдива і в тому найкраще переконалися, хоча би українці, бо за цих двадцятькілька літ большевицької неволі Україна втратила вдесятеро більше населення, ніж підчас цілої світової війни та визвольних змагань. Коли б Німеччина не розторощила була своечасно скупчень большевицьких орд на межах Европи, цілий наш суходіл міг би швидко переконатися, що значить „мир"...

Війна може так творити, як мир руйнувати. Прим. творчі чинники *виявила Німеччина* вже в часі першої світової війни. Коли британська бльокада відтяла осередні держави від їх заокеанських джерел постачання сировин, заступили їх німецькі хеміки синтетичними речовинами, що виявилися, як напр. салітра вироблювана з повітря та синтетичний кавчук, дешевшими і кращими ніж природні. З того часу зробив і розвиток автаркічної системи господарського життя Німеччини велетенські кроки вперед. Наслідком збільшення площі засіву збіжжя майже унезалежнило німецьке селянство навіть виживлення нації від заморського довозу. Могутний зріст німецького промислу, що забезпечував збільшеним вивозом постачання з інших країв всього, що Німеччина потребувала, дозволив на небувалий в новітній історії господарських відносин, наскрізь революційний крок скасування золотого забезпечення платничих засобів держави. На шляху цього розвитку вірно додержувала крок Німеччині лише фашистівська Італія.

Те, що було доконане державами оси, було можливе тільки наслідком їхнього однонаціонального складу; авторитарний рух був і залишається наскрізь національним. Держави оси перемагали не лише в господарських, а й в політичних відносинах в Европі, і коли б „демократичні" держави не зважились перейти від системи господарського і політичного окруження Німеччини до збройного нападу, осягнено б в Европі повільнішим, але мирним шляхом все те, що має наступити наслідком сучасної війни.

Війну веде кожний з таборів тими ж засобами, якими працював у часі мира, отже москалі ведуть її найгіршими засобами большевизму, англьо-саські плютократи витратою накопичених ними скарбів, держави оси та їх союзники безупинним розвитком усіх інтелектуальних і матеріяльних сил націй. В тому і полягає творчий характер війни. Цей характер переноситься автоматично на всі країни Східньої Европи, визволені з ярма. Навіть більше того, його переноситься в деякій мірі на саму Московщину, яку „визволюється" від панування над чужими націями. Явище гідне найбільшої уваги, визволення України з московського ярма примушує москалів взятися за розроблення природних скарбів Уралу, Сибіру та північно-східних частин европейської Московщини. Вони мусять тепер тікати до тих „багатоземельних" колхозів Сибіру, до яких вони гнали колись українців та заманювали їх подвоєнням чи

й потроєнням площі приватних садибних господарств, а самі сунули на південь грабувати і визискувати не свої землі.

Приклад національно-соціялістичної Німеччини доводить найкраще, до яких висот можна піднести розвиток виробних сил нації. Німеччина не лише виробляє сама все те, чого вимагає безприкладна своїми розмірами війна, а й витворює доволі вартостей, щоб фінансувати без зовнішних позичок цю війну, втримувати в нормальнім стані своє власне національне господарство та придбати резерви, як основу валют і товарового руху цілої Европи.

Сучасна війна засадничо різниться від попередньої саме тим, що вона була від самого свого початку творчою і робиться нею тимбільше, чим більше вона наближається до кінця. І навідворот, вона тим більше до нього наближається, чим міцнішими робляться її творчі чинники. Кінець першої світової війни змінив не лише політичну мапу Европи, а й міждержавні та суспільно-політичні відносини в ній. Творці поверсайської Европи були справжніми дипльоматами старої школи, бо одно думали, друге говорили, щось інше робили, а з того вийшло зовсім не те, що наперед собі уявляли.

Цілком інший характер має сучасна війна. Відповідальні керманичі держав оси зазначили цілком ясно головні засади їхньої політики та їхні вимоги. Життева конечність цих жадань була остільки неперможною, що вони здійснювались автоматично самим ходом життя, і західним велкодержавам не залишалося ніщо інше, як перейти після поразки політики оточення до війни.

Те, що відбувається тепер в межах колишнього СССР, також не повинно ані трохи дивувати англьо-саські держави, бо поневолені Московщиною нації існували вже як незалежні по розвалі царської Росії наприкінці світової війни. Формальної незалежности їх не була в стані стерти навіть большевицька Московщина, визнавши її у совітській „конституції". І саме тут осягнула свого найбільшого розвитку творча програма сучасної війни, що забезпечує перемоги державам оси. Основою тієї перемоги має бути, коли не самовистарчальність нашого суходолу, зрештою не обовязково потрібна в часі миру, то в кожнім разі можність не лише існування, але розвитку в усіх ділянках суспільного життя.

Ця, передусім господарська, незалежність Европи робить цілком марними погрози англьо-саських держав продовжувати війну. Але її сучасне господарське становище свідчить також і про те, що включення поневолених націй СССР, а перед усім України та Кавказу до господарської незалежности.

Наявність цього факту накладає величезну відповідальність на українські провідні верстви в часі війни проти Московщини та її англьо-саських союзників. Господарська мобілізація України є передусім мобілізацією українського хліборобства, значить українського селянства, а передумовою її є винищення всіх попередніх московсько-большевицьких впливів, на поталу яких було віддане українське селянство. Треба винищити в нім навіть рештки того, що було донедавна найкращою оборонною зброєю українського селянства в боротьбі проти московського визиску, — його пасивний спротив. Щоб цей спротив перемогти, намагався московський уряд розвинути в українськім селянстві і робітництві крайній матеріялізм, змагання лише до того, щоб заробити найбільше та забезпечитися перед голодом, намагався звести людину до с[illegible]ння худобини, вбити в ній не тільки чу[illegible] національної солідарности, а й кожний [illegible]пільний інстинкт взагалі.

Оскільки [illegible]штки тієї большевицької отрути в укр[illegible]ськім організмі залишились би, були б [illegible]ни величезною перешкодою до мобілізац[illegible] всіх сил українського селянства і укра[illegible]ського громадянства взагалі, бо не доси[illegible]того, щоб кожний виконував лише сумлінно свою працю за належну платню, але треба, щоб кожний давав якнайкращі результати тієї праці, памятаючи, що він робить це не лише для себе і своєї родини, а й для справи.

Що такий могутний рух загально-національної праці не може обійтись без провідних верств, це зрозуміле. Вони мусять подбати про це і докласти також своїх зусиль, коли Україна має справді бути частиною того величезного фронту европейських націй, що провадять боротьбу проти Большевії та її союзників. Мобілізація матеріяльних сил і засобів України без мобілізації її живих національних сил не можлива.

В боротьбі проти Московщини зазнала Україна безмежних кривавих втрат, даром їй ніщо не приходить. Вона готова й до дальших жертв ради остаточного визволення.

По Україні

(Закінчення)

II.

24 вересня в 8 год. 5 хвилин віхали ми до найдорожчого всім українцям на світі золотоверхого Києва. Всі мовчимо і розглядаємося. По вулицях стоять трамваї, тролейбуси. Все це большевики перед своїм відходом зруйнували. Переїжджаємо повз Софіївський собор, повз університет Володимира Великого. Нарешті перед нами Хрещатик. Славний, оспівуваний Хрещатик! Тоді, як ми віхали, був він ще цілий. Але за кілька годин почали вибухати большевицькі міни... Хрещатик горів понад тиждень. На тому місці залишилися самі руїни. Від колишньої Думи в напрямку до колишнього Критого ринку — все згоріло... Зовсім згоріли вулиці: Миколаївська, Мерінгівська, Ольгинська та частина вулиць Інститутської, Лютеранської, Прорізної, Пушкінської, Фундуклїївської та Думської площі. Згорів новий великий будинок головного залізничого двірця. Згоріло до 3 кілометрів вулиць, понад 200 будинків, згоріло 5 кін, радіотеатр, консерваторія та музична школа з коштовними інструментами, 200 фортепіянів, 5 найкращих київських готелів, понад 100 найкращих крамниць. Втрати сягають до 700 мільйонів карбованців. Погорільців, що сяк-так зберегли своє життя, було понад 15 тисяч. Тільки з одного одинадцятиповерхового будинку мусіло втекти до 1200 людей! Тисячі тих погорільців у голоді й холоді опісля перебували днями і ночами на вулицях Києва, головно на Бульварі Шевченка.

Жиди, що спричинили цю жахливу пожежу, зазнали заслуженої кари. Їх всіх виселили. Сьогодні немає в Києві з них ні одного. А було їх тут за большевиків понад 350 тисяч.

Проте, всі старовинні памятки нашої величі слави залишилися ненарушені. І Київ стоїть прегарний, чудовий. Прегарний він не тільки для нас, українців, але і для кожного чужинця, що колинебудь його бачив. Ціле місто немов у садах. Безліч прегарних парків. В цілому Києві нема може ні одної вулиці, де не було б по обох сторонах дерев. Краса. Кияни своє місто люблять понад усе. Хто хоч колинебудь жив у Києві, ніколи не змінив би його на ніяке місто в світі.

Тепер ще декілька загальних інформацій. Треба признати, що большевики побудували в Києві кілька будинків, що в кожному разі дорівнюють найкращим модерним будинкам в якомунебудь европейському місті. Але поруч з тими европейськими, елеґантно, просто вибагливо уладженими будівлями, страшенна, нечувана біднота. Щоб у Києві сяк-так одному прожити, треба було місячно тільки на харч, помешкання, світло тощо найменше 550—600 карбованців. А були тут десятки тисяч робітників, що заробляли на місяць від 250 до 450 карб. і мали на утриманні великі р[illegible]. Можна собі уявити, яке це було життя. Злидні, нужда й праця по 16—18 годин денно.

Всюди панувало страшне хабарництво, злодійство. Всю торгівлю тримали жиди. Жид, що продавав пиво, діставав місячно, скажімо, 250 карб. платні, але заробляв він на місяць 2—3 тисячі карбованців. Як? Проста річ. На все тут були черги. Стояли черги і за пивом. Люди поспішали, а жидок-купець кожному недоливав і на кожному заробляв кілька копійок. Але щоб дістати право на продаж пива або содової води, за якою також стояли черги, треба було підплатити кількох начальників. Чим більший начальник, тим більше треба йому заплатити.

Або ще інша річ, що ілюструє совітське так зване „щасливе"життя. У Києві виходило дуже багато різних українських і російських часописів. Большевики хвалилися, що в них мільйонові наклади часописів. І насправді. За часописами все стояли черги і всі за ними побивалися. І газети були дуже дешеві. Приміром, центральний орган компартії на Україні „Комуніст" (2 мільйони накладу!) коштував тільки 10 копійок. Чому ж люди так розхоплювали часописи? Проста річ: щоденник, коштував сьогодні 10 копійок, а завтра на ринку, не як газета, а як звичайний обгортний папір, коштував вже 20 копійок... Ось чому советські газети мали мільйонові тиражі і мільйони „читачів", які цих газет ніколи й не читали б[illegible] й не було в них що читати — від них віяло лише безнадійно нудною агіткою та з[illegible]бріханістю. І так було скрізь. Забріханість, шахрайство і хабарництво, неправда і н[illegible]воля. А забріханість доходила вже до справжнього мистецтва. Большевики, кричали, що в них немає ні багатих, ні бідних. Але ось один приклад з тієї рівності в пролетарськім „раю": Наркомом внутрішніх справ в Україні був у 1934 р. Балицький. Совети вибудували йому 25 кілометрів від Києва, біля села Межигіря, резиденцію, що коштувала державу цілих 2 мільйони 500 тис. карб. Резиденцію і дорогу до неї охороняло день і ніч понад 200 міліціянтів. Цього совітського божка потім розстріляли. Большевицькі комісари, генерали тощо жили розкішніше, ніж колишні царські вельможі, князі та найбільші багатії мільйонери!

Тепер дещо про тутешню інтелігенцію: Вістки, що мовляв немає там інтелігенції та що не буде кому наладнати свою адміністрацію — не правдиві. З цілком практичного досвіду ми можемо твердити, що справа представляється багато краще. Тут був такий величезний бюрократичний апарат, як ніде в світі. І коли тепер большевицька верхівка-бюрократія, жиди — втекла, то всюди залишилося ще стільки українців, що вже якстій вони можуть зайняти майже всі деконче потрібні вищі і нижчі становища в державній адміністрації, в різних підприємствах, кооперації, торгівлі, на залізницях, пошті і т. ін. Складніша справа з поліцією та загалом підбором людей для того ряду відповідальних становищ, бо тут треба не лише селекції, але й певного перевиховання в іншому дусі.

Знаємо всі, що колись на Закарпаттю чи Західній Україні треба було зі свічкою шукати доброї машиністки, стенотипістки чи доброго вишколеного шофера. Тут таких і інших фахівців — скільки захочете. Тут треба лише досвідчених, фахових інстукторів молоді, військовиків, висококваліфікованих, в европейському розумінню журналістів, публіцистів, професорів, учених, кооператорів, промисловців, купців — але людей дійсно з ініціятивою, самостійних, що не злякаються сьогоднішніх покищо ще дуже важких життєвих умовин.

Україна починає жити, творити, будувати, зачинає рости. За кілька місяців все життя у всіх його формах розгорнеться з такою силою, що тільки вміла сильна, енергійна та досвідчена рука зуміє це все доцільно регулювати та спрямовувати в одно русло. Україна за кілька років буде знов такою, якою колись вона вже була. Ніхто, нічим і ніякою силою цього не спинить.

Юрій Таркович.

На звільненій Катеринославщині

(Від нашого кореспондента).

Кінець жовтня 1941.

Про Катеринослав та його ближчі околиці вже були згадки на тому місці. Тепер маємо змогу подати додатково ще кілька нових вісток про цю частину України.

Під сильним натиском німецького війська большевики не мали часу поробити в м. Катеринославі більших шкід і саме через те місто залишилося майже непошкоджене. Але опинившись на лівому березі Дніпра, вони на протязі трьох тижнів безперестанку обстрілювали з важких гармат це гарне місто та його околиці. Внаслідок того велике передмістя Амур на лівому березі та інші промислові околиці міста майже цілком зруйновані і спалені. Зате самий центр міста, зокрема його головна вулиця, раніше Катеринський, за большевиків Маркосів проспект, з його величавими будовами, якимсь чудом залишився цілий. Міський Театр-Павільон в гарному парку, як і велика ясно-зелена будова українського драматичного театру та відомий музей Поля також стоять ненарушені. Але другий катеринославський український театр-опера — наполовину зруйнований. В його причілок попало стрільно.

В Катеринославі залишилися деякі українські артисти й оперні співаки, які тепер пробують обєднатися і скласти якусь трупу. Взагалі ж, що торкається українських театрів за часів большевицької влади, зокрема українських опер у Києві, Житомирі, Катеринославі, Винниці, Юзівці тощо, то треба сказати, що вони були наскрізь зукраїнізовані й обсаджені добрими мистецькими силами і визначними співаками.

Життя в Катеринославі поволі починає наладнуватися. Повстали українські міські і сільські уряди, українська поліція. На селах, хто як міг вже вимолотив зерно і тепер іде жвава праця в полі при засіві озимини. Але через те, що комунікаційний рух ще якслід не унормований, розподі.. чів, навіть у селах, дуже нерівномірний. Під тим оглядом на Катеринославщині, як і в інших районах України, що вже звільнені від большевиків, часто видно великі контрасти. Наприклад у тих околицях, де большевики відступаючи, спалили або в інший спосіб знищили врожай та забрали з собою худобу, там населення тепер дуже не доїдає. Його денною поживою є тільки одна страва — гарбузяна каша. Зате там, де большевики не мали часу або можливости виконати злочинного і нелюдського наказу Сталіна, і збіжжя та інші засоби поживи залишилися у селян, люди їдять так, як довго вже перед тим їм за большевиків і не снилося їсти, бо покищо вони мають всього доволі хліба, молока, масла, яєць, курей, гусей, качок... Самі добре їдять та ще й другим дають. А як трапиться свій чоловік та ще й зза кордону, то це знають, чим його й вгостити.

Населення Катеринославщини дуже настроєне до большевиків, особливо в тих околицях, де вони спалили врожай або порүйнували фабрики та цукроварні. На німців люди дивиться, як на своїх визвольників і ждуть покращання свого соціяльного і національного життя.

Коли ж зразу дехто з місцевих українців під впливом большевицької брехливої пропаганди ставився до німців з деякою резервою, то тепер це можна пояснити тільки одним: страхом перед поворотом большевиків та перед їхнім терором. Але сьогодні, коли вже майже вся Україна звільнена від комуністів, а їхнє гніздо — червона Москва стоїть на передодні свого упадку, вже ніхто більше не має найменшого сумніву, що большевикам та їх теророві в Україні прийшов остаточний кінець.

дк.

Хто вони?

Хто є ті полонені, що проходять тепер довгими валками по наших шляхах? Н[illegible] кожний відчуває, що ті постаті вдягнені большевицькі однострої з виснаженими обличчями — це українці, це мільйони н[illegible]шої молоді, насильно загнаної до большевицького війська і кинутої на фронт [illegible] боротьби з німецькою армією. Не кожн[illegible] зясовує собі на вид тих, до всього здав[illegible]лось би збайдужнілих людей, що вони — це наш національний актив, суспільна основа існування, майбутнє нашого народу. Чим ми його зустрічаємо, що даємо у велику дорогу цим рідким, дорогим гостям, нашим братам по крові?

Вони не хочуть багато. Коли зустрінете їхні погляди, здається, немов вони нічого не бажають, нікого близького не мають на землі. Матерей, ні батьків, сестер, ні братів, дітей ні дружин. Большевизм вибив на їхніх лицях печать трагізму. Але спиніться біля них. Намагайтеся увійти в їхнє становище! Не зрозуміти, а — відчути! Вони не просять. Вони не жебрають. Вони радніше вмерли б. Почуття особистої гідности не вбив у них навіть комунізм. За ввічливість, за гостинне прийняття, за уважливість до їхнього становища — не дякують словами. По їхніх обличчях котяться сльози. Чи це не більше за всі подяки? Чи це не зворушує ваші душі? Нехай маса в чужих однострoях переміниться для вас у людей, що думають і відчувають так, як і ви.

Нам мріялось колись про те, як упадуть кордони, як із большевицької тюрми народів вийде наш нарід, а над руїнами й згарищами зустрінуться наші руки. І мрія стала дійсністю. Упала тюрма народів і ідуть сірі валки людей, ідуть жертви большевизму, проходять нашею землею рідкі гості...

Щасливі ті, кому доля дала змогу стиснути руку братові з України!

Ірина Винницька.

ЮРІЙ КОСАЧ. 10)

Рубікон Хмельницького

Пили за короля Володислава IV, за Христину, володарку Швеції, за курфюрстів Бранденбургу й Палятинату, пили за хоробре військо запорізьке у службі Річипосполитої, пили за Геданум — славетній город, за князя Балтику.

Здіймав свій кубок і Ахіллес, що сидів поруч двох козацьких рітмайстрів Барабаша й Вишняка-Якубовича, старовинних коваків, що з ними він, самий колись козацький рітмайстер, ходив під Сагайдачним на Москву. Не змінились вони, побратими зброї за ці кільканадцять літ, що їх не бачив, покинувши степи, щоб занятись наукою та політикою. Сивиною тільки посріблились вилиці й шрамів не було як злічити на голові. Пили й згадували всуміш давніх друзів із походу, що впали од стрілецької кулі або потім наклали головою в широких степах. Та заступили їх нові, молодші і на них був цікавий Ахіллес. Розпитував про них і Генцель Мокрський і запамятував їхні імена, пильно вивчав їхні обличчя, що виходили із синьої, чадної пітьми при сяйві ковшів із запаленим лоєм. Один біля другого, важко і гордо сиділи козацькі рітмайстри й поручники. Максим Несторенко, дужий мов ведмідь, чорнявий велет, що коня міг підняти, добрий козак, хоробрий Прокіп Шумейко — його побратим, з відсіченим польською шаблею вуком, мучений ляхами у варшавській тюрмі по солоницькому погромі й випущений на волю, бо потрібен був Конецпольському до втихомирення буджацьких улусів. Ганджа — статний поручник, перший гармаш у цілому війську запорізькому, що артилерійського мистецтва вчився у Франції, капітанів милий друг. Поручники Семен Забузький, Филон Джулай, Ремігіян Сирин, Северин Мокієвський — все гербові шляхтичі, чепурні й гожі мов павичі, начальники козацької драгуни, що мірялась недавно на Білорусі з московською легкою кіннотою. Всі три — мов рідні брати, всі три чесні козаки. Рітмайстер Петро Гловацький із Волині, каправий, з рудавим чубом і лицем мов у баби — проте завзятий лицар, що під Дінкірхеном шанці завалив еспанським трупом і перший з бастіону прапор ворожий здер. І цього милував капітан Хмельницький, як казали, як милував і галицьких юнаків Креховецького, Татомира, Гординського, Березовського, Височанського, що втікли до нього,пограбовані Потоцьким, і не видав їх ляцьким комісарам. І було їх багацько інших знатних рицарів, з крови й кости, душею великих, рукою твердих, для жіноцтва й дітвори милосердних, для ворога нещадних. Виступали їхні постаті, із хмільного чаду, заковані в панцирі, дужі та дебелі. Гречно сиділи, учтуючи за столами, бо не один з них ще не на таких бенкетах бував, крутили чорного вуса, реготались показуючи снігові зуби, може б котрому й була охота заспівати, та не дозволяв ще на це капітан. Уконтентовувались розмовою, та тісно було їм тут, не свійсько між яригами, чорними райцями, душно у тісно защіблених жупанах — звикли до степової широчини, до моря безкраїх овидів.

— Мості ротмистре, нахилився Генцель до Барабаша, хто буде цей поручник у білому жупані, що поруч венецького резидента сидить і здається говорить по італійськи з ним?... Це обличчя мені звідкись знайоме...

Був це молодий чоловік, до тридцяти років, прегладкий на обличчі, мов панянка, з чубом, що мов вороняче крило спадав на ясне, високе чоло, в атласному жупані, із самоцвітними застіжками, з дорогої різьби пістолями за поясом, небуденний, делікатний в поведінці чоловік. Він виясняв щось венецийцеві й цей кивав змиїною головою й посміхався.

— Це шляхетно уроджений Станислав син теребовельського підстаростича — сказав Барабаш, молоде воно, а непокірне. Його банітом проголосили за неслухняність і повертатись до дому не може. Капітан найшов його в Парижі і з того часу з ним не розлучається. Хлопя хитре й метке, в кожному ремеслі не дурне. Його козаки звуть у нас Морозенком...

— Знаю його — скрикнув Генцель, — ще хлопям знав я його — він у Варшаві пажем був у покійної королеви Цецилії Ренати. Потім учився в Кракові й Падві, а баніція його, здається, з легкої руки Осолінського...

— І другого такого жовтодзьоба капітан із Франції привіз, завважив Барабаш, видно не дуже милуючи капітанових адютантів; спудей Іван Усевич, цей що в жовтому жупані, біля шкота Леслеуса. Щеня воно, а вже його поручником наставлено...

(Далі буде).

З голосів преси

„Вмирайте за нас!"

(АНГЛІЙЦІ ПРО ДОЛЮ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ФЛЬОТИ НА ЧОРНОМУ МОРІ).

Нестримний німецький похід на Кримі йже тотожний зі загибіллю большевиць…ї фльоти на Чорному морі, що головну …ю морську базу мала в Севастополі. Те…, коли ця воєнна пристань вже незаба…м опиниться в німецьких руках, у Лондоні і в Самарі слідне затривоження. Як звичайно, большевики намагаються закрити справжній стан дуже грізними і бундючними мінами, мовляв, вони ще „мають" крім Севастополя Новоросійськ та Батум, що також „добре" годяться для захисту й направи воєнних кораблів. Дещо іншої думки про те є німецькі воєнні морські спеціялісти. Один із них, Еріх Кльодшей, помістив у 307 ч. щоденника **„Фелькішер Беобахтер"** з 3. XI. ц. р. статтю п. з. **„Лондон і чорноморська фльота" (Черчіль домагається від совітських моряків „боротьби до остаточного кінця")**. Зміст найсуттєвіших місць тієї статті такий:

> „Згідно з повідомленнями зі Самари совітська воєнна фльота на Чорному морі складається з одного старшого боєвого корабля (панцирника), двох модерних і одного старшого кружляка, з 21 новітніх і 6 старших нищильників, 50 підводних і 50 швидкобіжних човнів. Ця як-не-як значна скількість кораблів потребує для успішности своїх дій чималих уладжень на суші, що служать озброєнню, засобленню і направі ушкоджених кораблів. Вже в дотеперішних боях німецька та румунська воєнна фльота та часті летунські налети заподіяли совітській фльоті також і на Чорному морі дошкульні втрати. Тут треба зазначити, що крім багатьох втрат цілих кораблів, багато воєнних кораблів зазнало важких ушкоджень. Те саме в ще більшій мірі торкається совітських транспортових кораблів, що перевозять вояків та всякі матеріяли і харчі. Ті кораблі потерпіли особливо великі втрати під Одесою і тепер знову на Кримі від німецьких спадних літаків.
>
> Коли тепер розглянути совітські пристані над Чорним морем під оглядом їх спроможностей для будови і направи кораблів, то виявляється, що большевицька чорноморська фльота опинилася у важкому положенні. Найбільші совітські корабельні майстерні над Чорним морем є в Миколаєві. Там є докові уладження ім. Марті та доки „Комунар", що вже в серпні попали в німецькі руки разом із одним 35.000 тоновим панцирником, одним важким кружляком і кількома нищильниками і підводними човнами. Всі ті морські одиниці є там у будові. Великі корабельні заведення є також в Одесі. Там є дальша частина заведень Марті. Але від часу, як окружили Одесу, большевики вже також не могли її вживати для направи кораблів. Згодом большевики цілковито втратили Одесу. Також інші корабельні заведення в Маріюполі над Озівським морем пропали для большевиків.
>
> Таким чином Севастопіль на Кримі зі своїми адміральськими корабельними майстернями залишився єдиною пристанню над Чорним морем, яка має докові уладження та інші можливості для направи більших воєнних кораблів. Пристані у східній половині Чорного моря дуже добре надаються для обслуги транспорту нафти і залізної руди. Вони є навіть відповідно глибокі, але не мають ніяких гідних згадки уладжень для будови кораблів. Тому Новоросійськ і Батум можуть бути тільки помічними морськими базами".

З огляду на ті повідомлення, що надходять зі Самари, Лондон мусить признати, що коли совітська фльота на Чорному морі не матиме можливости користуватися Севастополем, її положення стане важке. Тому англійський щоденник „Дейлі Телеграф" зазначує, що боротьба за Севастопіль дуже важка, бо це є єдина морська база для большевицької фльоти на Чорному морі. Знову кореспондент найстаршої англійської газети „Таймс" пише з Царгороду, що ні Новоросійська, ні Батуму не слід уважати справжніми воєнними пристанями. Тому, коли німці займуть Севастопіль і підуть ще дальше, тоді большевицька чорноморська фльота опиниться перед такими трьома можливостями: 1) боротися до кінця і затопити ті кораблі, що ще залишаться, 2) дати себе інтернувати в турецьких пристанях або 3) втікати крізь Дарданелі на Егейське море. Очевидно, що „Таймс" відкидає дві останні можливості з огляду на становище Туреччини і те, що Егейське море після походу на Грецію і зайняття Крети, дійсно опинилося в руках великодержав оси. Тому „Таймс", згідно зі старим англійським звичаєм, накликує большевицьких моряків згинути за Англію!

—o—

Життя в Москві

СТОКГОЛЬМ. — Закордонні вісті з останніх днів дають огляд положення в Москві. Совітське радіо з понеділка ранка займалось у своїй авдиції військовим положенням червоної армі на південному відтинку східнього фронту та під Москвою і змалювало його у найчорніших барвах. Осьтак, спікер заявив, що Тула у найкритичнішій ситуації. Бій за Москву вступив у свою найповажнішу стадію. Німці — казало совітське звідомлення — не роблять навіть у ночі ніяких перерв у боєвих діях. Атаки безупинно продовжуються.

З Анкари додають до цього, що Центральний Комітет Комуністичної Партії наказав святкувати в цьому році роковини жовтневої революції 1917 р. лише в одному дні. Вже лиш із цього приводу населення Москви сильне занепокоєне, бо те саме свято тривало у минулих роках завсіди три дні серед великої паради.

„Афтонблядет" оповідає, що настрій у Москві подібний до паніки. Мешканці Москви довідались надто раптовно і надто брутально про всю жорстоку правду положення, про яке довгий час нічого певного не знали. Евакуація міста совітським урядом та вищим урядництвом викликала у місті стан такого схвилювання, що кожної години може прийти до вибуху. Адміністративний апарат у своїх найважніших ділянках перестав існувати. Виплата платень урядовцям, службовикам та робітникам стає щораз більш неправильна, а то й зовсім припиняється. Тому що поліція — заявляє цей часопис далі — не є достаточно численна і сильна, зберігання ладу перейняло на себе військо. Та воно не важиться виступати надто виразно проти виявів невдоволення і розпуки.

Зорганізовано і пляново

Німецька військова влада, даючи розпорядок звільнювати українців із таборів полонених, вирішила прихильно проблему існування одного українського покоління. Українці, що перебували в большевицькій армії, ставувши зразу ж на ворожому до большевизму становищі, масово йшли в німецький полон і тому вони становлять сьогодні найбільший відсоток полонених узагалі.

В якому стані приходять вони сюди? Виснажені постійним недоїданням у колгоспах, фабриках і в совітському війську, обдерті, в легких, дреліхових убраннях (здебільша без сорочок!), позбавлені найпримітивніших гігієнічних умовин, без їдунок, рушників, мила, часто хворі, ослаблені. Отже не дивно, що між ними така велика смертність, якої не може зменшити ні прихильне становище влади, ні самочинна допомога українського населення. Комунізм не цінив життя людини. Большевизм не спинився перед ніякими злочинами. і трупи полонених українців — це його жертви. Сльози рідні, яка жде своїх батьків, синів і братів упадуть на Сталіна та його жорстоких виконавців. До якої міри люди можуть бути збаламучені й зневірені постійним обріхуванням, — можуть послужити і факти. Коли полонених звільнюють із таборів, вони не вірять у те, що йдуть домів. Їхній байдужий вигляд не міняється навіть від слів провідника-українця. Щобільше, деякі з них намагаються подорозі втікати. Щойно, коли приведені на призначені місця, дістають назад особисті папери, починають вірити в своє звільнення німецькою владою.

Тому допомога людям, які так довго перебували в неприродних умовинах совітського життя, повинна бути організована й плянова. Ми читали у „Краківських Вістях" радісні дописи з місць постою полонених і сміливо можемо назвати їх зразковими. Першим завданням допомоги було приготовити лікарню і нічліги, далі харчі та одіння, вкінці підводи або авта. Коли прийшов транспорт із полоненими, перш усього відділено хворих людей від здорових, а виснажених від хворих. Роздача харчів була плянова й правильна. Тепла, легкостравна юшка, чи зупа, або чай, щойно опісля поживніша їжа. Не можна давати виснаженим людям важкостравних речей (хліб, яблука й ін.), що приносять у більшості випадків шкоду, не користь. Така поведінка, це легкодушність, ігра зі сотками молодих існувань. Замість кидати по дорозі, що впаде під руку, краще зорганізувати плянову поміч. Дати гроші, чи харчі, щоб можна було зварити теплу страву й відповідно до стану здоровля подавати. Перша поміча вирішує про стан здоровля поворотців. Опісля полонені пішли на місця відпочинку. Важливою справою було дати їм змогу очиститися й помитися по труднощах дороги. Хворих віддано до заздалегідь приготованих лікарень під лікарську опіку, роздано ліки.

Щойно, коли люди відпочали й підкріпилися, пустили їх у дальшу дорогу, подбавши очевидно за те, щоб вони мали підводи чи авта. Не забути теж порозумітися з черговою станицею постою, що мала б перебрати транспорт під свою опіку.

Під теперішню зимну пору і при загальній відсутности в полонених теплого одягу, — краще іноді буває іти такому транспортові пішком. У таких випадках давали людям найконечніші в дорозі речі, особливо звертали увагу на те, чи мають здорові ноги й чи хоча сяк-так засоблені у взуття.

До Українських Допомогових Комітетів і Делегатур

Подаємо до відома, що дня 8 листопада 1941 р. зачнеться в Криниці табор поучників.

Українські Допомогові Комітети і Делегатури подбають, щоб їх УДК були заступлені у таборі референтами, підреферентами та організаторами опіки над молоддю та родиною чи кандидатами на згадані становища! Зголошення на табор пересилати негайно на адресу УЦК (Відділ Опіки над Молоддю і Родиною). Учасники табору являться в Криниці в дні 7, 11. та зголосяться у віллі „Меран", вул. Костельна 510.

Кошти подорожі поносять УДК і Делегатури, кошти удержання в таборі УЦК. Виряд учасників полевий і спортовий (2 пари білля, коц, простирало, куртка, берет, черевики, їдунка, ложка, ниж, вилки, наплечник, спортова сорочина, штанці, особиста виказка, лікарське свідоцтво, дозвіл від Комітету на участь у таборі, нотатка, олівець.

Всі, які не зможуть на час зголосити своєї кандидатури на табор безпосередно до УЦК, зголосяться в Команді Табору в Криниці в означеному речинці з відповідною посвідкою від свого УДК, чи Делегатури. Кожний учасник табору зложить при зголошенні у Команді табору спеціяльну таксу в сумі 30 зол.

Відділ Опіки н. Мол. УЦК.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИСТОПАД.

6. Четвер — Арети мч.
7. Пятниця — Маркіяна

— **РЕДАКЦІЯ** просить присилати матеріяли про полонених українців червоної армії (описи зустрічей, розмови, помічення їхньої вдачі, думок, поглядів, наставлення до суспільних справ тощо).

— „ІЛЮСТРОВАНІ ВІСТІ“ ч. 11 за листопад уже появилися і приносять м. і.: Фрагмент повісти Я. Дмитровича про листопадові дні в українській гімназії за польської окупації, новелю Н. Савченко „Зрадник“ про боротьбу українських партизан із комуною, статтю Ів. Раковського про Парацельзія, багатий відділ хроніки й оглядів нових видань. З малюнків звертає увагу нова серія рисунків Л. Перфецького з циклю „Україна в огні“. На останній сторінці — ілюстрована сатирична пісня про Буденного.

— ДЛЯ РОДИН ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ Редакція „Нової Доби“, газети для полонених українців із червоної армії, відкриває в газеті рубрику „Розшукують“. Рідні тих українців, які були в червоній армії й які не мають від них вісток, можуть присилати відповідні оголошення до Редакції „Нової Доби“ на адресу: Ukrainische Gefangenen-Zeitung „Nowa Doba“, Berlin NW 7, Prinz-Friedrich-Karl-Strasse 1. — Українську пресу прохаємо цю вістку передрукувати.

— **ВЗИВАЄМО** п. Воробія Евстахія, щоб негайно зголосився в УЦК, Відділ Праці, і відобрав свою перепустку, тому що важність її незадовго кінчається. — Відділ Праці УЦК.

— **П. ЛОМНИЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР**, б. судовий асесор, адвокат у Горлицях. — Просимо у власному інтересі подати адресу до Українського Центрального Комітету, Краків, Зелена 26, Відділ Суспільної Опіки. — УЦК, Відділ Сусп. Опіки.

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 17.10 до год. 7.35.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Громадяни Перемишля і околиці: Журавиця 315, інж. Артюшенко 5, О. Варняк 5, В. Колянковська 2, П. Глют 5, Бушковички 27, Скарбовий Уряд 18, Гумовська 2, Волошин, Валява 10. — Громадяни Білої Підляської: М. Обольовський 5, о. І. Скакальський 5, О. Гарасевич 3, С. Маковецька 2, М. Познахівський 10, о. О. Біронт 5, о. І. Яцюк 5, С. Шпур 2, Т. Ремішевська 1, І. Струк 5, М. Рошко 3, д-р Т. Дмоховський 2, о. С. Прокоп 2, інж. В. Шевченко 2, І. Шолуха 2, Герасименко 3, Е. Пастернак 5, Н. Герасименко 3, М. Турська 1.50, О. Іванович 5, Д. Лимаренко 5, А. Лукащук 1.50, О. Петрик 3, Л. Сезанович 1, Я. Цимбалюк 2, УДК 19. — Через УДК у Замістю: А. Свистун 2, д-р І. Заваликут 20, суд. А. Сороківський 5, д-р Б. Карпевич 10, д-р Р. Перфецький 10, інж. О. Шурин 10, мец. К. Шурин 10, нот. Б. Базилевич 5, м-р І. Онишкевич 3, суд. М. Яросевич 5, І. Сороківська 3, М. Тимчук 2, Л. Лапінський 5, о. Д. Кость 2, В. Решота 2, І. Турчиняк 5, М. Войтович 20, інж. Ю. Мудрак 5, Ф. Бондарук 8, М. Галібей 2, Ф. Ломтів 2, В. Шиманський 2, Д. Олійник 2, Е. Касторф 2, М. Мартин 3, П. Папіжанська 2, М. Кравців 5, О. Маркусік 2, М. Середюк 2, Й. Пиріг 4, О. Саенкуч 5, І. Завада 11, Д. Старух 5, М. Баталія 2, Я. Чипак 4, М. Копито 10, А. Тершаковець 5, С. Берівна 2, В. Кравчук 2, інж. А. Залізко 5, П. Кривоносюк 5, д-р В. Кордуба 10, о. Т. Шиманів 1, О. Рочняк 1, М. Свистун 2, пор. Д. Мачай 10, В. Литвин 5, І. Чебрій 2, А. Кінах 1.40, д-р Р. Присташевський 50, Л. Гончарів 2, Л. Лапінський 1.50, М. Шомбер 5, М. Хміль 2, Е. Федюрко 2, З. Тимоць 1, В. Решота 1.50, О. Ключковська 1.50, М. Кожушко 10, П. Коба 4, М. Врубель 2, І. Коба 4, Т. Шевчук 4, А. Пиріг 2, О. Дзюра 4, Україн. Харчівня в Замістю 5, Кооп. „Єдність“, Гонятички 10, „Дзвін“, Кадлубиська 10, „Солідарність“ Тишівці 10, „Пробоєм“ Суховоля 10, „Ріля“ Гонятичи 10, М. Струк 5, С. Скібінська 10, М. Яндрус 1, А. Зайцева 2, Ю. Бобер 2, В. Біліченко 0.90, А. Дзюра 1, Р. Сташків 10, В. Сташків 10, інж. А. Карташевський 10, інж. О. Саенчук 5, С. Либик 1, В. Струць, збірка в Селиськах 84, о. М. Сагайдаківський 5, Вселюдна школа 36.60, Церковне Братство 5, Церква 5, Л. Харит 2, Ю. Токарчук 1, І. Квіка 2. Чарнецька 1, Й. Бонь 1, Й. Кучма 1, М. Фік 1, М. Кравчук 1, К. Харт 1, А. Лись 1, А. Завада 2, О. Слідь 1, А. Бонь 1, М. Дума 1, А. Стась 1, І. Сівчук 2, П. Стась 1, А. Дорош 1, В. Хрін 2, Я. Завада 1, С. Понагайба 1, І. Дума 2, Е. Чоп 0.50, Й. Дума 1, Д. Добош 1, І. Бекало 1, Е. Якубчак 1, А. Завада 1, Ф. Хрін 2, Г. Понагайба 1, Е. Понагайба 2, М. Бонь 2, П. Біль 2, В. Бондира 1, Е. Добош 0.80, С. Дума 1, М. Чарнецький 1, Л. Стась 1, М. Понагайба 2, М. Літковський 5, А. Яртись 5, С. Понагайба 5, М. Кімак 5, А. Смотер 1, М. Колос 2, А. Судак 2, І. Кучма 2, І. Завада 1, М. Яртись 1, І. Конащук 2, М. Колос 5, О. Добош 2, В. Яртись 1,

Британська політика допомоги крізь китайські окуляри

ШАНГАЙ. — „Англійська політика допомоги не має собі рівної“ — стверджує китайська газета „Сінчун-Куопао“. Поведінка Англії супроти совітської Росії пригадує цій газеті часи напередодні катастрофи Франції, коли то Черчіль пропонував обеднання Англії та Франції, щоб тримати її на мотузку, та одночасно не давав їй ніякої допомоги. В англьо-совітському пакті існують теж голвні точки, що торкаються обіцянок допомоги та обіцянок не підписувати сепаратного миру. Щодо виконання Англією її обіцянки прийти з допомогою, то Черчіль назвав її тепер невикональною. Зате він пригадує, що совітська Росія не має права підписати ніякого сепаратного миру. Іден хоче перетворити обіцянку щодо допомоги на обіцянку підтримати спільну перемогу та зясовує таким робом сучасних підхід Англії до совітської Росії. При обосторонній обіцянці допомоги головний тягар лежав на Англії, яка повинна була постачати военний матеріял, зате при приреченні підтримувати спільну перемогу головний тягар спочиває на совітській Росії, яка без огляду на безупинні поразки не може вивтікати з війни. Таким робом Англія не тільки позбувається тягарів, але хоче теж спекатися всякої відповідальности. Дещо допомоги совітська Росія всетаки могла б чейже від Англії сподіватися, проте перед Англією стоять лише еґоїстичні цілі, а саме висилка британських вояків, які зайняли б кавказькі нафтові поля.

Америка сміється з „поліцая морів“

НЮ-ЙОРК. — „Ню-Йорк Верлд Телеграм“ займається в одній статті останньою промовою Рузвелта. Часопис вказує на те, що замітка Рузвелта про „оборону всіх морів“ така сензаційна і така неможлива, що її мабуть не зробили навмисне. Бо це значило би, що треба би зробити цілий світ американським оборонним тереном і його вдержати та що північно-американська фльота доволі могутня, щоби це виконати. Ще недавно обіймала американська сфера інтересів тільки Пацифік і Атлянтійський простір разом з Караїбським морем. Опісля пішло поширення на цілу півкулю. Після того пересунули границю 600 миль на море, обіймаючи цілу західню півкулю та вкінці поширено її аж на східню півкулю, щоби втягнути ще Ісляндію та африканське побережжя. Після того пішло Червоне море на сході Африки. Тепер на основі останньої промови президента є вже всі моря. Коли Злучені Держави дійсно такі божевільні, щоби під покришкою самооборони стати самозванним поліцаєм всіх морів, то це буде означати війну без кінця. Часопис кінчить свої міркування ствердженням, що Злучені Держави не будуть мати до року 1945 фльоти на два океани, а фльота на всіх 7 морів не існує ще навіть на папері.

Бомбардування Ґріт Ярмавт

БЕРЛІН. — Хоч була дуже некорисна погода, проте німецькі боеві літаки атакували вночі на 3. 11. Ґріт Ярмавт. Залоги скинули свої бомби на обекти тієї пристані, важної для риболовлі в північному морі, а з тим і для постачання британського острову.

Внаслідок великих втрат, які німецька военна фльота і летунство постійно завдають британським атлянтійським конвоям, британці змушені поправити своє тяжке харчеве положення далекосяглим використовуванням своїх риболовських можливостей.

Ірляндське національне паломництво

ДАБЛІН. — Згідно з повідомленням пресової агенції „Кіпа“ з Дабліну, католицька Ірляндія почала дуже величаво святкувати 1.500 роковини смерти св. Патрика на горі Куґпетрик. На вершок гори прибуло більше як 20.000 паломників, хоча оце вперше від 1920 р. не була змоги відтранспортувати ці маси до Бест-порту. Вперше також на тому святі були приявні офіційні представники ірляндської армії, що прийшла на гору, зформована в лавах. Після святочного Богослуження, вислано до Папи телеграму, у якій паломники заявляють Батькові Християнства непохитну вірність.

А. Слідзь 3, В. Струць 3, М. Фік 7, І. Хайсцевич 3, Є. Лись 2, П. Швайкр, збірка в церкві в Селиськах 26, А. Калита і С. Сенета, збірка в с. Шевня 145, О. Лена 1, С. Сенета 2, М. Радлінський 0.50, А. Калита 1, А. Радлінський 2, О. Кваснюк 2, А. Левуш 4, М. Ромашко 3, І. Калита 2, П. Надра 1, Україн. Кооп. 1, П. Лувуш 0.50. — Заходом УДК в Красноставі склали місцевості: Березиня (зібрав Е. Мереню̆к) 45, Бонча (зібрав Ю. Тимошенко) 35, Верховиня (зібрав М. Павлик) 117.50, Вільшанка (зібрав М. Валій) 46, Деревники (зібрав Б. Кузич) 30.50, Жданне (зібрав М. Прохурський) 54.50, Красничин (зібрав І. Оверко) 40, Красностав (зібрав П. Янюк) 162, Крупе (зібрав В. Турянський) 156.30, Стужиця (зібрав Д. Сокульський) 40.50, Токарп-Туробін (зібрав д-р В. Яцкевич) 80.

АНГЛІЯ НЕ Є ВДОВОЛЕНА АМЕРИКАНСЬКОЮ ПРЕСОЮ.

НЮ-ЙОРК. Агенція „Есошіейтед Прес“, подає з віродостойних британських джерел у Лондоні, що британський уряд жалувався перед амбасадою Злучених Держав з приводу вісток, які розкривали военні тайни. Американці дали цим буцімто важні вказівки німцям, як пр. дані про числа американської продукції повзів, вантаження совітського матеріялу шляхом на Бостон та американську продукцію нових „британських“ торпед.

МЕКЕНЗИ КИНҐ У РУЗВЕЛТА.

НЮ-ЙОРК. — Канадійський премієр Мекензи Кинґ виїхав з Отави на 2-денну конференцію з Рузвелтом у Гайд-парку.

З українського життя

БЕРЛІНСЬКА „ЩИПАВКА“.

В берлінському студентському житті, хоча студентів не багато, бо ще не поверталися з ферій, видно чимале пожвавлення. Вже тепер багато роїться плянів, — організується на дві зміни (церковну й світську) хор, приготовляються до змагань у стрілянні з турками, а по стрілянні прийдуть ще й інші конкуренції.

Та найбільше шуму наробила таки „Щипавка“ — студентський часопис, до речі гумористичний, на цілих 10 сторінках із безліччю малюнків, карикатур та різнородних, більше й менш смішних старших і молодших дотепів, — скромних і менше скромних вісток і оповісток. — Але сталося! В історію студентства буде вписано, що: „Щипавка“, рік I., ч. 1., Берлін, дня 1. XI. 1941 р., почала виходити і виходить що-тижня.

Признати треба, що перше число доволі гарно й симпатично оформлене. Одне побажання: получити приємне, чи пак смішне з корисним. Спромогтися й на поважнішу студентську газетку, получену з гумористичною сторінкою. Бо писати було б кому, редагувати також, треба тільки зачати.

Дм.

Латвійські артилеристи перейшли до німців

РИГА. — Тими днями прибула до Риги група латвійських протилетунських артилеристів під проводом одного підпоручника, якому пощастило втекти з оступу біля Вязми. Ця група була як і інші латвійські одиниці, насилу загнана до большевицької армії.

Про свої переживання і втечу оповідали латвійці ось що: „Думка про поворот до батьківщини не покидала нас від перших днів, коли нас дали в ряди совітів. Біля Вязми не було ніякої нагоди, щоби перейти до німців, бо ми мусіли рахуватися з кулями політичних комісарів. Хвиля втечі трапилася нам в часі великого бою біля Вязми, коли між утікаючими совітами повстало велике замішання. Совітські відділи, де була латвійська дивізія були тоді біля Гнаско. В прискореному темпі відбувся відворот в невідомому напрямі. Вночі лишило нас 19-ох глибоко в ліс з наміром здійснити наш плян. Чергового дня зустріли ми перші німецькі сторожі. Ми мали всі зброю і радієвий апарат. Німці прийняли нас дуже приязно.

Від тоді не мали ми вже ніяких труднощів. Яких 100 км. перейшли ми пішки, решту дороги ми їхали. Нашу радість затемнював однак факт, що ще є багато латвійських вояків, які мусять боротися в большевицьких рядах.

—o—

Успішні бої під Петербургом

БЕРЛІН. — Війська одної німецької дивізії знищили 2. 11. на фронті Петербурга 5 розбудованих совітських заборол, що в останніх днях частіше були вихідною точкою совітських спроб прориву. Важка артилерія цієї дивізії обстрілювала пополудні 2. 11 з успіхом більший совітський вантажний корабель, що пробував їхати на лінії Петербург — Кронштад і поборола інші воєнно-важні цілі в Петербурзі з добрим вислідом.

1. листопада пробували большевики на фронті під окруженим Петербургом переправитися через Неву. Після попереднього приготування совітської артилерії большевики всіли на 40—50 човнів. Один з тих човнів знищив перехресний вогонь німецьких відділів. Опісля він затонув. Решту човнів примусили до відвороту, заки ще вони досягли берега Неви, який зайняли німецькі війська.

2 листопада большевики почали ще одну спробу переправи, 17-ти човнами. Але і тоді відкинув їх оборонний вогонь німецьких відділів з великими для большевиків втратами.

№10

БРИТІЙСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ВТРАТИЛО 17.000 ВОЯКІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Британське інформаційне бюро подає, що англійське летунство втратило впродовж 26-ти місяців разом 17.000 людей. У звязку з цим шведські часописи гадають, що в тому числі не подали неанглійських летунів, отже тих, що прийшли з Канади. Таким робом пересічні втрати британського летунства дають по 650 вояків місячно.

У Києві життя щораз наладнується

КИЇВ. — Большевики перемінили свого часу славний собор св. Володимира у протирелігійний музей. Цей музей тепер зліквідовано. Знайдені в цьому музеї деякі експонати великого та культурного значіння передано Центральному Історичному Музеєві України. Православна віроісповідна громада в Києві перейняла назад собор під свою управу.

Спортове життя в Києві знову оживає. Як відомо, большевики намагалися в передвоєнних роках, а також підчас війни виманити українських спортовців із України до Москви, а проте багато добрих спортових сил таки лишилось у Києві. Вони заснували вже 2 дружини копаного та 2 дружини водного мяча. Також чимало легкоатлетів, сітківкарів, боксерів та інших спортовців веде вже знову тренінг в українській спортовій палаті. Швидко будуть передані спортовцям стадіони різних київських спортових товариств, поруйновані большевиками.

Від большевицької руїнницької роботи потерпіло в Києві чимало дільниць. Щоб перевести відбудову міста, покликано до життя комітет, який займеться відбудовою зруйнованої електрівні, водопроводів, промислових підприємств і т. д.

Досі відкрито в Києві 9 кінотеатрів.

Засновано також українську державну капелю, під орудою Головка і Мончарева. Капеля давала вже концерт, на якому співала заборонені большевиками пісні. Капеля співає також на богослуженнях у соборах св. Софії і св. Володимира.

—o—

Севастопіль як воєнна пристань та місто

БЕРЛІН. — Севастопіль відіграв досі різну ролю в історії морських воєн. У половині минулого століття, коли Англія і Франція боролися проти царського наступу на Балкан по стороні Туреччини, їх війська висіли недалеко Севастополю. Уся війна прийняла назву Кримської війни від важких боїв, які тривали кілька місяців аж до упадку того міста. Після Кримської війни Чорне море підлягло на бажання англійців демілітаризації. Тільки нечисленним російським і турецьким воєнним кораблям вільно було там зупинятися. Севастопіль був також за світової війни найважнішим воєнним портом Росії. У квітні 1918 р. німецькі війська, йдучи з України, появилися на Кримі та 1. 5. 1918 р. місто дісталося у німецькі руки. Із царської чорноморської фльоти лише частина вернулася до Севастополя. Севастопіль є воєнним портом від 1871 р. та має около 75.000 мешканців.

—o—

Історія осудить Рузвелта

НЮ-ЙОРК. — „Ню-Йорк Дейлі Нюс“ займається у вступній статті спробами пані Рузвелт пояснити виборчі обіцянки свого чоловіка, що теперішня закордонна політика Рузвелта не суперечить їм. Часопис протиставить пані Рузвелт обі виборчі промови кандидата на президента, Рузвелта, в яких він запевнив дуже святочно батьків Злучених Держав Америки, що їх сини не підуть у закордонну війну. Виминаючими заявами — так пише „Ню-Йорк Дейлі Нюс“ — не може пані Рузвелт усунути цих обіцянок зі світа, бо сам Рузвелт у свому часі категорично склав ті обіцянки. Мимо того по свойому виборі довів він край ближче і ближче до війни, не питаючись узагалі конгресу. Фактичний стан в інциденті з „Гріром“ і „Кірним“ виявили ясно, що північно-американські кораблі були напасниками, а не німці. Ті напади виконали північно-американські кораблі з наказу Рузвелта і без виповідження війни конгресом. Деякі американці не можуть тепер змінити того фактичного стану, викрикуючи, що їх напали. Рузвелт веслує дальше в напрямі до війни. Коли конгрес не поставить за це Рузвелта перед суд, то це з певністю зробить одного дня історія.

Дрібні оголошення

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79